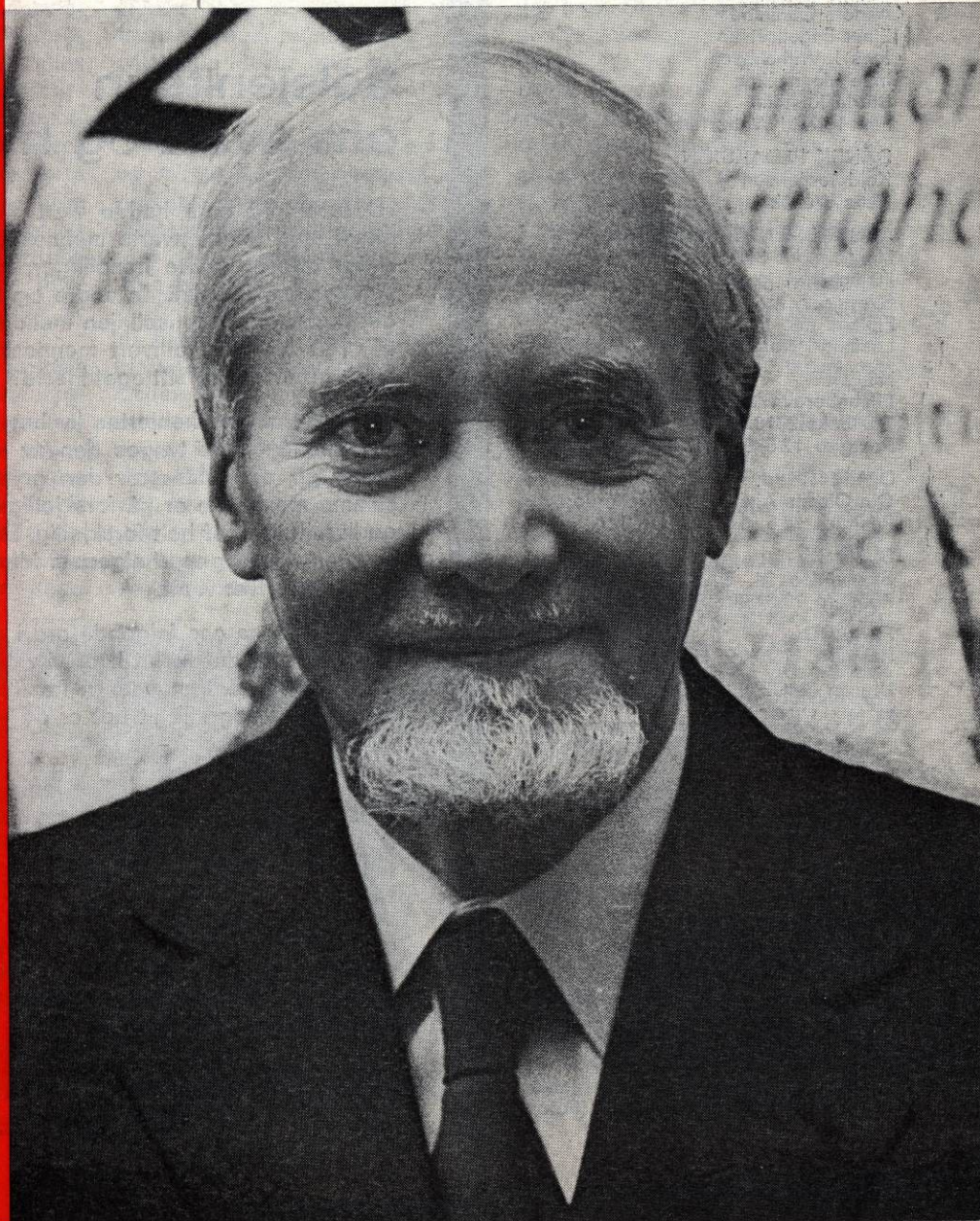

ny verden

24-01-014

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **3** 1974

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen, redaktør
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors

DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv.kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr.2,50

NORGE:
Elisenbergvn. 35, Oslo 2
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Postgiro 12 579 - Tlf. 44 64 78

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8, 2900 Hellerup
Postgiro 18 51 51 Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors
Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING

© NY VERDEN

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugs
foreningen

Forsiden:

Solsjenitsyns venn og fangekamerat
Dimitri Panine bor nå i Paris. Under
et besøk i London nylig tilbragte han
noen dager sammen med forfatteren
Garth Lean, som forteller om sine
samtaler med Panine, på s. 6. (Foto:
Svenska Dagbladet.)

Solsjenitsyn om svart og hvitt

«Dersom det bare hadde vært så enkelt at det et eller annet sted finnes svarte mennesker som med svarte hender utfører svarte handlinger, og at det bare gjaldt å plukke dem ut blant de andre og tilintetgjøre dem, så var det ingen sak. Grenselinjen mellom det gode og det onde går rett gjennom ethvert menneskes hjerte. Og hvem tilintetgjør en del av sitt eget hjerte?

I dette menneskehjertes liv beveger denne linjen seg, i det ene øyeblikk tynges den av skadefro ondskap, i det annet gir den plass for den gryende velgjerning. Et og samme menneske er på forskjellige alderstrinn, i forskjellige livssituasjoner helt forskjellig. En gang står det djevelen nær, en annen gang helgenen. Men navnet forandres ikke, og det tilskriver vi alt.

Sokrates ga oss følgende ord i arv: Kjenn deg selv. Og på kanten av det hullet hvor vi ville skyve dem som hadde krenket oss nedi, stanser vi forskrekket opp: Men det har jo bare falt seg slik at det er de som er bødlene, og ikke vi.»

Dette skriver Alexandr Solsjenitsyn i sin bok «Archipelag GULag». Han har oppnådd hva ytterst få makter — å forene en innbitt kamp for sitt land og dets ledere med en brutalt ydmyk forståelse av sin egen menneskelige natur.

Uærlighet om oss selv og vår menneskelige natur er beste grobunn for selvgodhet og et falsk bilde av våre omgivelser. Man indigneres over meget og forandrer lite i andre. Solsjenitsyn vet det. Der skiller han seg klart ut fra den selvrettferdige antikommunist. Hans utfordring er universell.

Utfordringen til hans eget folks ledere blir ikke mindre av den grunn, tvert imot, den blir så meget, meget større.

Stortingsmann Anton Skulberg, tidligere undervisningsminister, har gitt oss lov til å gjengi utdrag av en tale han nylig holdt i Panchgani, India:

Undervisning til livet

Det er for tiden en verdensomspennende krise innen undervisning og oppdragelse. Symptomene er enten voldsbruk eller likegyldighet eller moralsk utglidning, alt etter vedkommende student- og elevgruppers temperament og de konkrete problemer de står overfor. Jeg tror det er viktig å huske at frustrasjon blant studentene kan lede til både vold og likegyldighet. Begge reaksjoner er et tegn på håpløshet.

Ungdommens protest retter seg ikke bare mot enkelte tradisjonelle normer innen undervisningen, men mot alle nåværende institusjoner som opprettholder hva de kaller en urettferdig og umenneskelig sosial orden. Her er det ekte menneskelige følelser som kom-

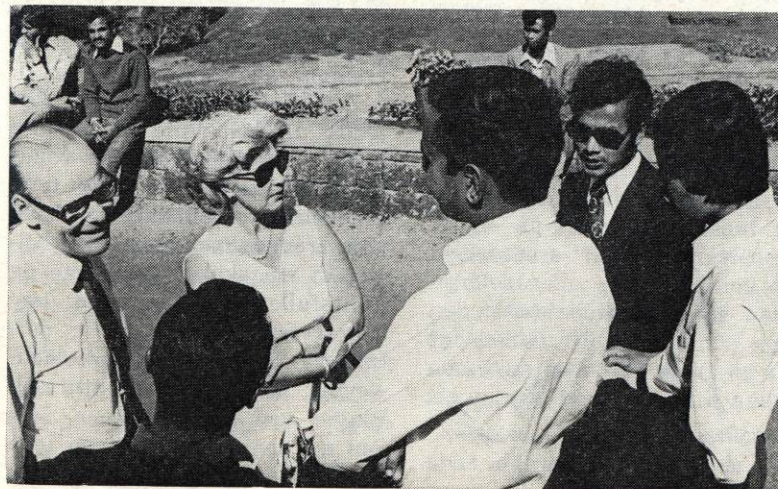
mer fram hos studentene. De ønsker ikke å være det etablerte systems redskap til å opprettholde status quo, eller datamaskiner som fores med bare informasjon.

Jeg kjenner personlig en ung og meget begavet student som nettopp avsluttet sine universitetsstudier og ble tilbudt en god jobb i en privat industri. Men han avsto fordi han hadde en følelse av å bli kjøpt, og fordi han mislikte firmaets materialistiske målsetting. Jeg vil understreke at han langt fra er noen venstre-radikaler.

Jeg fikk tilfeldigvis høre om dette like før jeg reiste til India, og for meg var det et sjokk. Jeg snakket om saken med min 23 år gamle sønn, som ikke bare holdt med vedkommende stu-

dent, men til og med hadde rådet ham til ikke å ta imot den krevende og godt betalte stillingen i det private firmaet. Dette viser at det finnes en generell mistillit til samfunnet blant vanlig ungdom i dag. Unge mennesker er på leting etter et menneskeligere samfunn, og vi må ha dette klart for oss og ta konsekvensene. Hvis vi venter for lenge, vil disse ungdommene lett bli bytte for politiske ideologier som kan være destruktive og som vil skape et ennå umenneskeligere samfunnssystem enn det vi har nå.

Selv har jeg langt fra noen magisk formel å komme med. Studenten fra Jamshedpur som talte til oss under åpningsmøtet ga nøkkelordet da han sa at han hadde forstått at han måtte begynne med seg selv for å bygge en ny verden. Det er faktisk MRAs grunn-idé. Vi må begynne med oss selv. Dessuten må vi begynne i hjemmet og i folkeskolene hvis vi skal skape gode forhold i de høyere skoler og ved universitetene. En av de største vanskelighetene ved skolene våre i dag er at lærere og elever føler seg utsatt for et veldig press. Hvem er hovedansvarlig for dette presset? Dere og jeg som foreldre er kanskje ansvarlige, hvis vi er tilstrekkelig argjerrige på barnas vegne. Barna er den kosteligste gaven vi har fra Gud, men vi er svært selviske og urettferdige

Stortingsmann Anton Skulberg og frue i Panchgani.

mot dem hvis vi gjør dem til del av vår samling av status-symboler. Vi begynner kanskje med å oppmuntre dem, og ender med å puffe og mase på dem.

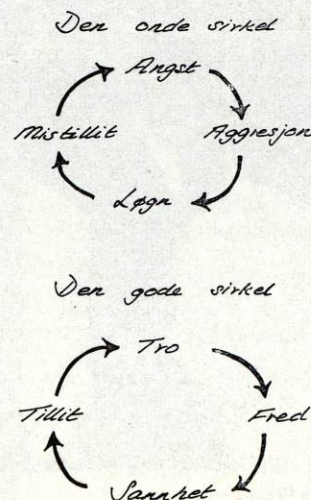
La meg gi et eksempel fra mitt eget liv. Vi har tre barn. En gutt på 23 som studerer medisin, en annen gutt på 19 som ennå går i gymnasiet, og en tolvårig datter på folkeskolen. Storebror har alltid visst hva han ville og planla framtiden nøye. På den måten vant han sine foreldres tillit en gang for alle, og var så heldig at han ble latt i fred til å ta sine egne beslutninger. Slik var det ikke med den fire år yngre gutten. Det kan være vanskelig nok å ha en så begavet bror, men det blir enda verre når det kombineres med ærgjerrige foreldre, eller i det minste en ærgjerrig og fryktsom far. På det tidspunkt var jeg fullstendig besatt av tanker om katastrofe på skolen, narkotika, osv., — alt sammen helt uberettiget. Men jeg var så redd at jeg begynte å kontrollere ham. Dette var farlig, for dersom jeg ikke var blitt fri fra frykten min, kunne jeg ha drevet ham inn i alt dette. Frykten er farlig og destruktiv, for når man er besatt av frykt, paralyseres både hjernen og hjertet og så handler man uten kontroll over seg selv. Ikke rart at de ordene Jesus brukte oftest var: «Frykt ikke». La meg illustrere:

Jeg er glad over å kunne si at alle disse byrdene ble tatt

fra oss under vårt besøk i Caux sommeren 1972. Min kone og jeg, vår yngste sønn og datter var der. En morgen i Caux våknet jeg meget tidlig og skrev et brev til sønnen vår, der jeg fortalte ham sannheten og ba ham om tilgivelse for at jeg hadde dominert og diktert, puffet og mast. For en lettelse! Frykten min var borte. Virkningen på familien var slående. Min sønn og jeg var kommet inn i en god sirkel. Han ble litt lenger i Caux og ble forvandlet. Han er fast bestemt på å tjene Gud. Hva han gjør etter artium, er hans egen sak nå.

Dette var en historie om å ha omsorg for barna på gal måte. Jeg vet at mange og verre problemer kan oppstå når barna forsømmes. Mitt råd er: ha omsorg for barna, men på en uselvisk måte.

Nå er jeg sikker på at dere

synes jeg er kommet langt bort fra poenget i talen min. Jeg begynte med universitetsproblemer og så har jeg fortalt om min egen familie istedet. Men jeg tror faktisk vi må begynne der, lenge før en person begynner i gymnasiet eller ved universitetet. Vi må betrakte barna våre som individer med spesielle gaver og behov, individer som skal utvikle seg til selvstendige og uavhengige mennesker med sine egne oppgaver å fylle. Vi må forstå at alle mennesker er forskjellige og at vi må være forskjellige for å kunne fungere i samfunnet. Jeg ønsker av og til at alle skulle tenke slik som jeg, men heldigvis er det ikke slik.

Unge mennesker har dessverre ofte følelsen av at skoleutdannelsen er en smal kanal alle må igjennom hvis man vil ha suksess i samfunnet. Den som ikke klarer det, kommer ingen vei. Dette fører til frustrasjon, aggresjon eller apati.

En av deltakerne her sa forleden at han ville ekskludere ordet «problembarn» fra vokabularet sitt. Jeg er enig. Istedet burde vi snakke om barn som trenger mer omsorg og tillit. Vi må skape balanserte og tillitsfulle individer med høy moral og et videst mulig perspektiv. Det kan også være nødvendig med visse strukturendringer ved universitetene, selv om det neppe finnes noen lettvinde veier til gode forhold for studentene.

Hvem skal regjere Storbritannia?

Slik lød den store overskriften på en halvsides annonse i THE TIMES og THE GUARDIAN før kullgruvestreiken var et faktum. (Se teksten ved siden av.) Andre annonser skal følge opp i aviser over hele landet. I et intervju i BBC ble det gjort klart at dette var begynnelsen til en større kampanje. Bak annonsene står et stort antall mennesker fra hele Storbritannia.

Annonsene har vakt oppsikt, å dømme etter det store antall henvendelser fra mennesker som vil bestille litteratur om Moralsk Opprustning eller gi uttrykk for sin tilslutning til tankene som uttrykkes i annonsene.

Anglikanske og katolske prester har lest halvsidene høyt fra prekestolen istedet for å preke. «Et glimt av sol og en bølge av frisk luft,» sa lederen av et bygningsfirma om teksten. «I denne materialistiske tidsalder er det akkurat hva som skal til for at menneskene kan begynne å tenke riktig og inspireres til å gi opp den selviske og materialistiske livsstilen som vi alle har lagt oss til.»

Mangfoldige tusen avtrykk av halvsidene er blitt fordelt. Parlamentsmedlemmene mottok sine kopier den første dagen av valgkampen.

«Vi i Storbritannia står foran oppgjørets dag,» heter det innledningsvis i annonsen. «Det er ikke et oppgjør med gruvearbeiderne. Det er ikke et oppgjør med oljesjeikene. Det er et oppgjør med den Allmektige Gud.

Hver gang mennesker og nasjoner vender Gud ryggen ved å tilbe falske guder, må de betale prisen. Det er historiens klare lærdom. Det er dette vi som nasjon har gjort når vi har tilbudt penger, sex og mat. Det er derfor vi har slikt rot idag. Dette er den underliggende krisen.

Derfor har regjering og folk så liten moralsk autoritet når de ber gruvearbeiderne stanse sin aksjon. For hvordan kan et folk som lever så selvisk, kreve at en enkelt gruppe skal opptre uselvisk?»

Politikere og makt

Annonsen peker på at det er mennesker innen politikken som setter landet foran egen karriere. Men det er også dem som er ute etter makt og popularitet for enhver pris. I forretnings- og finanslivet, blant arbeidstakere, fagforeningsledere, intellektuelle, overalt finns det mennesker som gir sitt beste for landet. Men det finns også dem som lever for makt og posisjon, og for å utnytte andre.

«Og hva med resten av oss?» spør annonsen. «Er vi noe bedre enn våre ledere? Millioner

av oss lever for mål som er ynkelig små og egoistiske. Vi trekker bare hodet opp fra sanden hver gang noen truer med å forstyrre tryggheten.»

«Hvor går den nye veien for Storbritannia? Sannhetsforkjemperen Solsjenitsyn sier: 'Når mennesket vedkjenner seg sine feil, blir det rensket og befridd fra dem. I dette ligger den største verdien av menneskets eksistens på jorden.' Det lyder enkelt. Et gammelt ord for det er 'bot'. Det vil kreve dyre beslutninger av hver mann og kvinne i landet.»

Men virkningene kunne bli langtrekkende, både hjemme og i resten av verden, heter det videre.

«Kunne vi hjelpe Amerika til å oppdage på nytt det moralske grunnlaget for demokratiet? Stå sammen med India i landets strev med å fjerne den trykknende fattigdommen? Kjempe uten selvrettferdighet for at Sør-Afrika skal få slutt på diskrimineringen uten blodbad? Kunne vi leve slik at Europa blir et kontinent med åpent hjerte og åpen hånd overfor hele verden? Hva annet enn en mektig rensende kraft kan gi oss de undere i mennesker som vi trenger?»

Annonsen slutter med dr. Frank Buchmans utfordring til Storbritannia like før han døde i 1966: «Hvorfor ikke et Storbritannia styrt av mennesker som er ledet av Gud?»

Fire dager med Solsjenitsyns medfange

Av Garth Lean

Jeg har nylig tilbragt fire dager med Dimitri Panine og hans kone Issa. I fem år sov Dimitri på brisken ved siden av Alexander Solsjenitsyn i to av Sovjets fangeleire. I boka «Første Krets» opptre han som Sologdin, den intelligente ingeniøren som oppfinner en absolutt sikker vocoder (et apparat til å dechiffrere samtaler på telefonlinjer) for Stalin — og så ødela tegningene forat Stalin ikke skulle få tak i dem.

Dimitri er nå 62. Han er den samme direkte-talende, blåøyde mannen med det korte skjegget som vakte Solsjenitsyns u-middelbare oppmerksomhet da han kom til spesialleiren for vitenskapsmenn og ingeniører, beskrevet i «Første krets». Det første som slår en ved ham, er en indre fred. Når han snakker, kommer gløden fram i ham. Han er en kjempende mann med en sterk kjerne av tro.

Streikeledere

«Det som beseglet det dype vennskapet mellom Solsjenitsyn og meg i de fem fengselsårene var en sterk tro, hard som stål,» sier han. «Man kan kalle det en beslutning om å adlyde Guds vilje. På grunn av den, visste vi ikke hva frykt var.»

Deres bedrifter innenfor leirenes kontroll og terror var bemerkelsesverdige. Solsjenitsyn kjempet av all kraft for fange-

nes aller minste rettigheter. Hans mot ga ham en merkelig innflytelse.

Senere besluttet Panine og han seg for å forlate den «priviligerte» leiren for vitenskapsmenn heller enn å utføre arbeid for Stalin. De provoserte fram ordren om tilbakesendelse til de langt verre forholdene i en arbeidsleir. Leiren skildres — i mildnet form p.g.a. sensuren — i «En dag i Ivan Denisovitsj's liv». Der tok de del i den første streik som noen gang har funnet sted i en sovjetisk arbeidsleir.

Etter Stalins død ble de begge endelig sluppet fri. For to år siden fikk Panine, som hadde giftet seg med en jødinne, tillatelse til å forlate Sovjet.

Panine fortalte meg mange historier om tiden i fengsel med Solsjenitsyn. Forfatteren er en uhyre disiplinert mann som aldri kaster bort et minutt. Panine oppdaget snart at hans venn følte et kall til å skrive, spesielt for å avklare hvorfor og hvordan landet var kommet i en slik situasjon. Han pleide å komponere veldige dikt som han memorerte og framførte for medfangene.

Som ringleder i den omtalte leir-streiken ble Panine overflyttet til en enda verre leir. I en transitt-leir på veien oppdaget han at nyheten om opprøret hadde gått foran ham. «Det hadde gitt nytt mot til førti

millioner fanger over hele Sovjet.»

I 1953 ble Panine sendt i permanent landflyktighet, men tre år senere ble han rehabilitert. «Etter 16 år ga KGB meg et papir på at det jeg var anklaget for, aldri var blitt bevist.»

Under fengselstiden utarbeidet Panine ti bud for seg selv. Det niende lød slik: «Opptre som en slave, men ha en kjempers hjerte.» Det tiende: «Redd sjelen din, da vil du bevare kroppen også». Mot alle odds fungerte disse budene i praksis. De som overlevet, var de som delte hva de hadde med andre og evnet å ofre og vise vennskap.

Panine ga et helt annet bilde av livet i Sovjet enn det som mange sprer her i Vest.

«Mine inntrykk etter å ha vært her i to år, er at Vesten er overforsiktig,» sier han. «Man er redd her. Dere burde gå på offensiven med idéer. Det store flertallet i Sovjet er rede til å ta imot.»

Resultat av terror

Han forklarer at det finnes ikke noen virkelig kommunisme i Sovjet. Regimet er en superstatskapitalisme som dirigeres av ca. 200.000 byråkrater for deres egen vinnings skyld. De hører til de 10–15 millioner som har det bedre idag enn de ville hatt det under tsaren. Mas-

sene har ingen kjærlighet til regimet, det ser man av slurvet i industriproduksjonen og de dårlige resultatene ved kollektivbrukene. Det stjeles mer enn noen sinne fra fabrikkene. Det kommer av noe Panine kaller «de tre moralkodeksene.» Først er det den offisielle moralen: Alt som tjener partiet er rett, alt som skader det er galt. Alle blir undervist om dette, men får tror på det. Moral nr. to er en reaksjon på den første. Masse- ne sier at «lederne har tatt alt fra oss. De har stjålet det som er vårt, derfor har vi rett til å ta fra dem. Vi samarbeider bare i den grad vi må.» Derav den lave produksjonen, samt tyveri, løgn og drukkenskap i kolossalt omfang. «Det er fryktelig,» sier Panine. «Men det er resultatet av terror.»

Den tredje moralkodeksen lever videre på tross av alle forfølgelsene i noe Panine kaller «mikrobrorskaper». Det er millioner av smågrupper — familie, venner, religiøse grupper, arbeidskamerater som stoler på hverandre og har lært å dele med hverandre, kjempe sammen og være lojale mot hverandre. «I mikro-brorskapene lever det en hellig moral fremdeles,» sier Panine.

Han tror med flammende visshet at det nye Russland vil vokse fram fra slike mikrobrorskaper. Nå trengs enkelte helter som samler den nye tenkingen og bringer den videre.

Vi kommer til å vinne

I en tale i London nylig sa Dimitri Panine:

«I Sovjet trodde vi at vi måtte skape en stor bevegelse av mennesker av god vilje, og det er forbløffende å oppdage at deres store verdensbevegelse allerede har vært virksom i årevis.» Panine refererte til Moralsk Opprustning.

«Dere er for beskjedne,» sa han. «Dere gjør ikke nok oppstuss. Det har dere rett til å gjøre, for dere har det som verden trenger.»

Fru Panine, tidligere dosent

i europeisk litteratur og historie ved universitetet i Moskva, sa at MRAs idéer må trenge inn i Øst-Europa. «Unge mennesker tiltrekkes mer av etiske idéer enn av terror og vold,» sa hun. «Dette er de virkelige revolusjonære idéer.»

Panine la til: «Moralsk Opprustning må absorbere alle de positive tankene i dette århundre og føre en aktiv og skapende kamp med dem. Vi lever i en farlig tid, men vi har alle våpnene i våre hender og vi kommer til å vinne.»

Alexander Solsjenitsyn og Dimitri Panine.

Hvorfor så mye lidelse?

En aften i januar 1971 kjørte Madame von Orelli hjem etter å ha besøkt sin mann som lå på sykehus i Bern. Plutselig kolliderte hun med en lastebil som hadde skrenset på det glatte forret og stod tvers over veien, en av de meningsløse ulykkene som på et øyeblikk snur opp ned på et helt liv.

Etter at Madame von Orelli med stor vanskelighet var dradd ut av den brennende bilen, måtte hun tilbringe 11 måneder i sykehus, hadde fem større operasjoner og fant seg selv som invalid, helt avhengig av andre, og hun gjennomgikk de største dyp av lidelse.

I dag, går hun ved hjelp av to stokker — møysommelig, men munter. Hun snakket med oss om sitt liv, sin glede, sin tro, med noe i øynene som betyr håp for alle som kan bli slått ned på liknende måte av skjebnen.

Det var hennes eldste datter Marianne, nå gift, som måtte telefonere til faren samme kveld for å meddele nyheten. Svak som han var av sin egen sykdom, måtte han se situasjonen i øynene med de ressurser han hadde. Han ringte på nattsøster, en nonne som hadde en strålende tro, og ba med henne. Da fikk han denne tanken: «Frykt ikke! Marlies er i mine hender. Jeg vil helbrede henne, men hun må gå gjennom harde prøvelser.» Deres andre datter, Monica, kom tilbake fra Madras i

India, hvor hun var med Moralsk Opprustnings reisende styrke. Det er unødvendig å si at Madame von Orelli skylder sine døtres grenseløse hengivenhet mye.

«I kampen for livet,» husker hun tilbake, «var det to sykepleiere, begge nonner fra Besançon, som hjalp meg mest. En av dem praktiserte hva hun kalte 'den stedfortredende lidelse' ved å gi meg til Gud i sine bønner og ta mine lidelser på seg selv. Det var takket være disse bemerkelsesverdige kvinner at jeg kunne finne en indre fred igjen hver kveld.»

Hennes døtre og mannen — så snart han var frisk nok til å være ved sin kones seng — kom for å være sammen med henne hver dag og brukte timer for å oppmuntre henne, særlig med bønner og sanger og senere sang de med henne alle de salmer og barnesanger som hun var glad i. «Dette hjalp meg til å gjenvinne tilknytningen til livet, jeg kom tilbake langt borte fra. Senere måtte jeg lære å lese igjen, og begynte med barnebøker for å gjenvinne hukkommelsen. Da de smertestillende medisiner ble tatt fra meg, kom en fryktelig tid. Jeg skalv, gråt, skrek og raste. Nå forstår jeg de narkomane. Ved et tilfelle hadde jeg en meget klar tanke om når en spesiell medisin skulle seponeres. Til tross for det faktum at dette var et meget komplisert medi-

sinsk tilfelle, hadde legene tillit til meg og det virket.»

I mange uker var det nødvendig å forbinde brannsårene hver annen time, noe som forårsaket fryktelige lidelser. I tre måneder måtte hun mates som en baby. «Sykepleierne gjorde jobben morgen og middag — mannen min om kveldene. Så du forstår, jeg ble nødt til å lære å akseptere andres hjelp. Alltid å ha noen til å mate meg, tre mennesker til å hjelpe meg med å ta et bad — eller til og med for å bli flyttet til en lenestol.»

«Ved et tilfelle fikk jeg anledning til å gjøre noe for en av nonnene. Hun gikk igjennom en vanskelig krise, og stilte spørsmål både ved sitt eget kall og nonnens i det hele tatt i dagens verden. Jeg var også i stand til å hjelpe en ung sykepleier som var i total opprør. Og så var det de andre pasientene i samme stue. To av dem skriver til meg enda.»

«Den vanskeligste tiden kom da jeg spurte meg selv: 'Hvorfor har Gud tillatt dette?' Svaret kom da jeg overveiet 'i hvilken hensikt?' Da følte jeg at Gud enda hadde mye ugjort for meg, en oppgave lå foran. Det er denne tanken som har holdt meg oppe og hjulpet meg til å finne de nødvendige krefter til å bli helbredet, og til å gi til de mange som kom til meg.»

Nonnene som hadde pleiet Madame von Orelli, snakker ik-

Marlies og Conrad von Orelli og døtrene Marianne og Monica.

ke bare om hennes innflytelse, men også om døtrenes. Sammen med dem og sin mann viste hun en dag en dokumentarfilm om Caux til alle sykepleierne på vakt. «De rullet sengen min inn i et annet rom og filmen ble vist på det lerretet som legene brukte til å se røntgenbilder på. Vi sa noen ord alle fire for å presentere filmen. Det var tyve mennesker til stede.»

I åtte måneder tvilte legene på at Madame von Orelli noen gang ville kunne bruke bena mer. Og hun gråt da hun stod oppreist for første gang — trygt støttet av sykepleierne — og forstod at hun aldri mer ville bli i stand til å gå som hun

pleide — hun som hadde vært gymnastikkinstruktør da hun var ung. Så, nesten to år etter ulykken, begynte første del av gjenopptreningen. «Jeg befant meg blant mennesker hvis hele oppgave i livet var å forbedre sin fysiske tilstand. Jeg hadde ingen anelse om jeg ville bli bedre en dag eller ikke. Legene ville ikke si noe om det. Ærgjerrigheten ble for stor, jeg gjorde for mye, falt og brakk låret. Det betydde mange flere uker på sykehus og enda en operasjon.»

«Men jeg følte aldri bitterhet. Jeg godtok det som hendte som Guds vilje. Jeg visste i mitt hjerte at han hadde en plan for mitt liv og for andres liv. Bare

en gang sa jeg til min mann: 'Det ville vært bedre om alt hadde vært slutt med en gang.' Men meget snart hadde vi følelsen av at vi mer enn noen gang ble brukt av Gud. Folk kom til oss med problemene sine og søkte hjelp. Jeg lærte også av denne erfaringen at Gud kan tjenes like så godt av dem som ikke har mye fysisk styrke.

Men — nå som jeg har fått litt mer av styrken tilbake, har jeg vært fristet til å prøve å rettfærdiggjøre min eksistens igjen, og bevise min verdi. Det er en daglig kamp å legge meg over i Guds hender igjen.»

Philippe Lasserre.

Den indre lytten en måde at leve på

Er menneskers stemmer ved at forvirre menneskeheden? Man bliver undertiden grebet af svimmelhed ved at læse aviserne, og af de daglige modsigelser vi er udsat for. Man kommer til et punkt, hvor man ikke mere ved, hvad man tror på.

En stilhedens verden er en utopi, men kan mennesker ikke selv i denne tidens larm skabe sin egen stilhed?

I begyndelsen af dette århundrede begyndte en mand at anvende en ualmindelig praktisk idé, som skulle få en afgørende indflydelse på hans liv og senere også på tusinder af andre. Frank Buchman var en ung amerikansk lærer, som i mange år udførte et intensivt, åndeligt arbejde blandt ungdommen. Men han så ingen resultater. Han følte, at han levede på overfladen. Så tog han en beslutning, at stå en time tidligere op inden dagens pligter indfangede ham, for at «lytte efter guddommelig ledelse».

En sådan fremgangsmåde har jo adskillige andre fulgt gennem århundrederne før ham, men Buchman gav den en ny dimension.

Fakta ingen kan måle

Buchman var fængslet af sin tids opdagelser af nye kommunikationsmidler. I en af hans første taler undrer han sig over

radioen, som tillader et menneskes stemme at nå millioner rundt på jorden på et øjeblik. På samme måde, tænker han, kan Guds stemme høres af masserne. «Menneskers ånd kan fra Guds ånd modtage klare anvisninger, nøjaktige og anvendelige.» I begyndelsen af elektronikkens tidsalder bliver Buchman inspireret af en samtale med en pioner indenfor denne videnskab. Han former da udtrykket: «Åndens elektronik». «Den tanke, som tændes i et givet øjeblik, dag eller nat, kan komme fra alle tankers skaber,» skriver Buchman. «Her befinder vi os overfor fakta, som ingen kan måle. En tanke kommer, en eneste gnist måske, som fanger vor opmærksomhed. Man reagerer. Og hvis tanken føres ud i livet, kan millioner af mennesker få nytte af den. Den kan gælde nogen, som krydser vor vej, måske en ven, som kan nå vore regeringer og hindre nationerne i at gå i den forkerte retning.»

Man opdager her det perspektiv, som Buchman vil give stilheden. Det drejer sig ikke om en flugt fra livet, men tvært imod en indtræden på arenaen. Det, som Frank Buchman foreslår, er en disciplineret tid i stilhed, hvor mennesket ikke kun tænker på sig selv eller søger forbindelse med sin Skaber, men lader sig forberede til handling. Hvor det tillader sin sjæl at blive følsom overfor

andre menneskers og verdens behov. Hvor det lader sin fantasi gennemtrænge og farve de handlinger og de møder med mennesker, som venter det. Denne dag, og alle dage, får sit rette perspektiv ved at et menneske opdager, hvad det kan give andre.

Overvinde modstand

Det er givet, at denne morgenstilhed ikke kommer af sig selv. Den fordrer en bevidst anstrengelse for at tømme os for alt, som fylder travle mennesker. Den kræver, at vi opgiver vor menneskelige argumentation til fordel for den stemme, som taler dybt i os. Den kræver en udholdenhed, som er uafhængig af øjeblikkelige resultater. Ingen dag er som dagen igår. Efter en frisk inspiration den ene morgen følger måske en morgen, som føles tom. Men mange kan vidne om, at en stædig udholdenhed med eksperimentet i længden har hjulpet dem til at overvinde de mange slags modstand, som den menneskelige natur gør mod selvovergivelsen. F. eks. «Jeg er ikke morgenmand,» siger den ene. «Jeg vil ikke vække min familie,» siger den anden. «Jeg véd ikke, hvad jeg skal tænke på,» siger den tredje. «Jeg tager tidligt afsted til arbejde,» siger den fjerde. Disse indvendinger

er reelle og gyldige. Men dér, hvor man har vilje dertil, vil man overvinde forhindringerne.

Skriv ned

Buchman citerede ofte fader Graty, en schweizisk præst i forrige århundrede, som i sin bog «Les Sources» har skrevet et glimrende afsnit om meditation. For at besejre «de ørkesløse tanker og urolige begærs snakkesalighed i vort indre» skriver Graty, «skal De skrive. Skriv for bedre at kunne lytte til Ordet og for bedre at beholde det. Gå altid ud fra, at intet menneske nogensinde kommer til at se det, De har skrevet.»

Hukommelse er, som vi véd, vor evne til at skubbe det fra os, vi ønsker at glemme. Den eliminerer det, som minder os om vore svagheder. En virkelig stilhed, med nedskrevne tanker, kalder os til orden.

En ung børnehavelærerinde skrev forleden dag til os: «Efter et øjeblik stilhed forstod jeg, at hele mit liv havde drejet sig om mit eget jeg. Et langt større ideal viste sig for mig. Min egoisme blev underordnet. Nu søger jeg ikke længere mit eget velbefindende, men andres lykke.» Man ser tydeligt, at denne unge piges liv er blevet fyldt af et indre lys.

Hvilke andre vilkår kan findes for en frugtbar stille stund?

At tage tilstrækkeligt med tid. Fem fattige minutter er ikke nok. At lade sandhedens lys blive rettet mod de mørkeste kroge i vort nuværende og tidligere liv.

Et skridt i tro

Hvorledes kan man være sikker på, at vore tanker tolker samvittighedens stemme og ikke slet og ret vore luner? Det kan man ikke være absolut sikker på. Vi må tage et skridt i tro. Men Frank Buchman rådede os til at sigte vore tanker gennem en si af absolutte normer. Er dette absolut ærligt, rent, uselviskt, kærligt? Til hvis fordel fører vore tanker? De troende har også visse vejledende punkter, som de kan vende tilbage til. Buchman rådede os endvidere til at betros os til venner, som vi kan stole på.

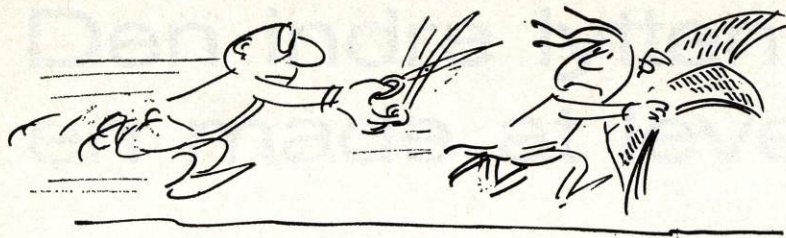
Modtageligheden kan skærpes

Men alt dette har ingen betydning, hvis man ikke er parat til at gå til handling. Og handling fordrer et mod, som den stille stund i og for sig ikke altid giver. Som i en orienteringskonkurrence får vi ikke besked om næste etape før den forrige er afsluttet. Vor modtagelighed skærpes af vor disciplin og af vor lydighed mod befalingerne indeni os.

Selv om Buchman ofte talte om «at lytte til guddommelig ledelse», anså han ikke denne vane for at være noget, der var forbeholdt troende. Ethvert menneske kan lytte til sin samvittighed og hente kraft fra de tanker, som giver et nyt perspektiv til liv og arbejde.

Et af Frank Buchmans bidrag var også at indføre stilhedens eksperiment midt i vort daglige liv. Mange møder og samtaler med mennesker kan føre frem til det punkt, hvor vi helt naturligt søger den uventede tanke, som kan komme i stilhedens stund. Alle, som har konstateret den mærkelige overensstemmelse i tanker, som engang imellem kommer frem i en fælles stilhed, kunne ønske, at en sådan vane ville blive praktiseret mere i almindelige møder, hvor beslutninger daglig bestemmer millioner af menneskers skæbne. For alle, som er villige til at forsøge, findes her en åben vej, og ikke bare for dem selv. Det er muligt, at de en dag, ved et tilfælde, eller fordi de er blevet ledet, befinder sig i centrum af en krise i deres land eller i verden, hvor kun en højere visdom kan give løsning. Dette er allerede sket adskillige gange, og historien har ændret retning uden at historikerne har kunnet forstå, hvad der har været årsag til denne forandring.

Jean-Jacques Odier.

klippet

— Jag är överhuvudtaget fientlig till manér. Jag strävar efter renhet i tillvaron, det är en röd tråd, det med. Vi kan göra tillvaron hur smutsig som helst, jag tycker inte om det!

— Den där renheten Du talar om, gäller den bara yttre ting?

— Nej, också det inre. Det är nästan tragiskt att se att man inte ger människan något i stället för det man håller på att beröva henne — målet, sporren.

— Målet — kan det vara vad som helst?

— Nej, jag tror inte på minsta motståndets lag, då blir allt kaos.

— Tror Du att det finns någon allfarväg för människor i vår tid?

— Ja, det finns fortfarande gott och ont, och rent och smutsigt.

Intervju med Alice Babs i «Ute och hemma julen 1973».

STILLHET

Stillhet er at alt det skapte er hva Gud har skapt det til. Stillhet er hva mennesket tapte da det sa til Gud: «Jeg vill!»

G.U.

Et valg mellom revolusjoner

Vi kommer nok til å oppleve en styrking av venstrekreftene og øket innflytelse fra det ytterste venstre i fagorganisasjonen, og sterkere krav om arbeiderkontroll i industrien.

I seg selv behøver ikke det å være katastrofalt. Den virkelige faren er ikke at de militantes makt vil øke, men at hverken regjering eller industriledelse gjør seg klart hva dette avslører: ekte klagepunkter som det må gjøres noe med.

Graden av kamplyst i fagforbundene vil utvilsomt avhenge av hvordan regjering og industriledelse behandler dem. De kan enten avvise deres krav om mer medbestemmelse ved å pukke på ledelsens hellige rett til å kontrollere, eller de kan innta det opplyste standpunkt at virkelig medbestemmelse både er riktig og i landets interesse.

Svaret til våre nåværende vanskeligheter ligger opplagt ikke bare i strukturelle forandringer i industrial relations-systemet. Det vil kreve grunnleggende forandringer i mange industrileders holdning til arbeiderne.

Etter å ha snakket en hel del både med ledende fagforeningsfolk og noen av våre beste in-

dustrifolk, synes det nå fullstendig klart for meg at medmindre det finner sted en revolusjon i selve holdningen, vil industriens ledelse utvilsomt legge både seg selv og landet vidt åpent for en annen slags revolusjon.

Fra en artikkel i den konservative *The Sunday Telegraph* 24. februar, av Graham Turner, en av Storbritannias fremste industrijournalister.

16 MM FILMER

Til lykke med dødsdagen

Om generasjonsmotsetninger, rasekonflikt, tro, vitenskap. Farger - 90 min. - leie kr. 150.

Mr. Brown kommer ned fra fjellet

Hva skjer når Kristus møter den moderne verden? Hva har han å si vår tid om rase-spørsmål, sex, barmhjertighetsdrap, kirkens stilling?

Svart/hvitt - 90 min. - kr. 90.

Orkan over Afrika

Stammefeider og opprør ryster et afrikansk samfunn. Hvor er nøkkelen til stabilitet og utvikling?

Farger - 80 min. - leie kr. 130.

Kort nytt

ALDRI FOR GAMMEL

Dame Flora McLeod, overhodet for den skotske klanen McLeod, reiste til India nylig, blant annet for å være med på arrangementene i forbindelse med *Song of Asia's* besøk i Ny Delhi. Dame Flora, som regner Harald Hårdråde som en av sine forfedre, besøkte Norge i 1968. Nå er hun 96 år gammel.

Dame Flora McLeod.

NY DELHI

«Dere har framstilt sannheten om Asia,» sa en indisk dommer etter å ha sett *Song of Asia* ved premieren i Ny Delhi. «Det er Asia i et nøtteskall,» kommenterte en sekretær fra utenriksdepartementet. Et medlem av parlamentet sa at «femti prosent av hatet mitt ble borte under forestillingen, og innen jeg kommer hjem ikveld vet jeg at bitterhetens lenker er fullstendig brutt.» Diplomater fra 45 land var tilstede ved premieren, sammen med høyesterettsdommere, sjefen for den indiske hær, regjeringsmedlemmer og forskjellige offentlige tjenestemenn, samt et stort oppbud av pressefolk m.m.

KARASJOK

Den stadig like aktuelle fargefilmen *Orkan over Afrika* (filmet av Richard Tegstrøm etter manuskript av Peter Howard) ble nylig vist på den samiske folkehøgskolen og det samiske gymnas. Filmen behandler de dype motsetningene mellom rasene i et afrikansk land, som leder til et gigantisk oppgjør — og en uventet slutt.

NY FILM

Av de flere hundre lysbilder, filmstrips og melodier som utgjør produksjonen *Crossroad*, blir det nå laget en film. Dette medfører bruk av helt nye metoder for filmproduksjon. Produsent er britten Peter Sisam.

RHODESIA

Tre eksemplarer av filmen om den revolusjonære sør-afrikaneren William Nkomo sirkulerer nå i landet. Dr. Nkomos ord om at «det er karakteren som teller, ikke hudfarge, har vakt oppmerksomhet i Rhodesia.

DEN GLEMTE FAKTOR I INDIA

Alan Thornhills verdenskjente industridrama er til nå oppsatt på fem indiske språk: assamesisk, bengalsk, hindi, marathi og tamil.

I byen Poona ble stykket nylig framført på hindi, invitert av ti forskjellige firmaer som til sammen har en femtedel av byens arbeidskraft.

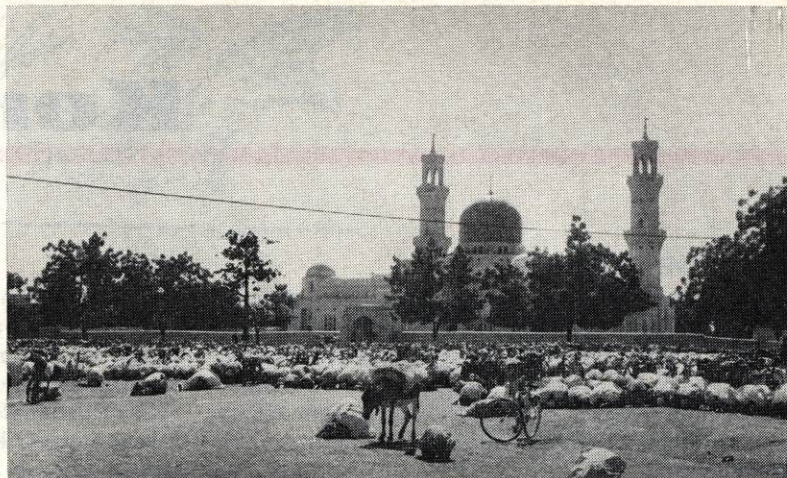
FRA WALES TIL VERDEN

Dette var temaet for et møte som avsluttet en turné med multi-media-produksjonen *Crossroad* i Wales. Det er vist i universiteter og gruvedistrikter, blant dem den viktige Rhonda-dalen. «Stykket viser at det ikke bare er penger som skal til for å møte våre dypeste behov,» sa en fagforeningsmann fra en gruve i Newbridge.

Over 60 mennesker fra hele Storbritannia samt to tyske gruvearbeidere har tatt del i kampanjen med *Crossroad* i Wales. Det er alt kommet en rekke anmodninger om et senere besøk av stykket der.

Filmen "Frihet" i Nord-Nigeria

Den helafrikanske fargefilmen *Frihet* ble vist i forbindelse med en av de største muhammedanske festlighetene (bildet t.h.) i områdene opp mot Sahara. Filmen, som har vært brukt i mange deler av Nigeria det siste året, handler om hvordan et land arbeider seg fram til enighet. Den tradisjonelle lederen for emiratet Kano i Nord-

Nigeria ønsket at filmframvisningen skulle være hans bidrag til festlighetene for alle de tusen menneskene som var samlet, og filmen ble vist på plassen vi ser på bildet, foran moskéen.

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

NYHET FRÅN **BAHAMA** POOL

Sektionsbygd SWIMMINGPOOL

i glasfiber- armerad plast

ger Er mulighet att välja den längd som passar Er bäst. Såväl ändsektioner som mellansektioner har en längd av 2 meter (innermått). Med detta modulsystem kan Ni själv bestämma den längd på poolen Ni önskar. Bredden på varje sektion är 4 m och djupet 1,5 m (innermått). Väggtjockleken 6—8 mm.

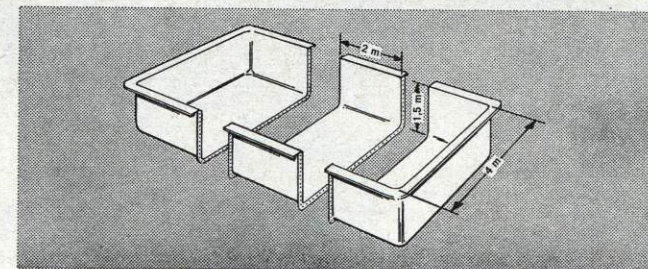
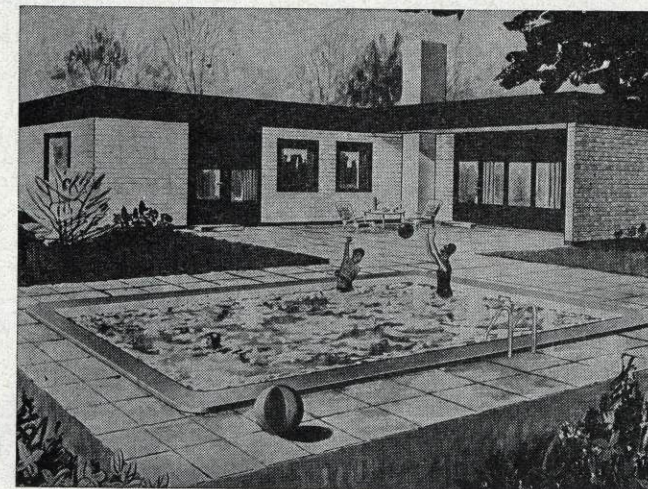
Sammanfogningen görs efter en väl beprövad metod som ger absolut tätning.

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, gjutning, spackling och målning. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

En viktig detalj är att Ni i Bahama-Pool alltid har rent vatten i **hela** poolen. Detta tack vare att poolmaterialets styrka möjliggör rätt placering av in- resp. utloppsventiler för en total genomströmning av vattnet.

Bahama-Pool levereras komplett med rensningsfilter, förvärmare, ytvattenavskiljare, 2 inloppsmunstycken, bottenutlopp, inbyggd belysning samt trappa med tre steg och rostfria lejdare.

Vi levererar även utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr samt prisuppgifter!

BAHAMA
POOL

Box 145, 542 01 Mariestad. Tel. 0501/145 64.

BÅTPLANER?
Rådspør
Båt-PONTUS
Gøteborgs
Frihavn
Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS